

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**  
**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**  
**ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ**  
**ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΡΑΚΙΔΟΥ κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ**  
**(Προσφυγή υπ' αριθ. 8838/03)**  
**ΑΠΟΦΑΣΗ**  
**ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ**  
**10 Νοεμβρίου 2005**

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική  
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.  
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ  
Στρασβούργο, 10.11.2005  
[υπογραφή :] / S. NIELSEN /  
Γραμματέας του Τμήματος

**Στην υπόθεση Δρακίδου κατά της Ελλάδος**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),  
συνεδριάζον σε τμήμα, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν οι δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, Πρόεδρος,  
Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗΣ,  
F. TULKENS,  
P. LORENZEN,  
N. VAJIC,  
D. SPIELMANN,  
S.E. JEBENS,

και ο S. NIELSEN, Γραμματέας του Τμήματος.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο την 20.10.2005.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία:

### **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 8838/03) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας η Ελληνίδα υπήκοος Ζωή ΔΡΑΚΙΔΟΥ («η προσφεύγουσα»), η οποία προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 28.2.2003 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τους Δικηγόρους Αθηνών Λ. ΠΑΝΟΥΣΗ και Α. ΠΑΝΟΥΣΗ. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Β. ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Δ. ΚΑΛΟΓΗΡΟ, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Την 1.7.2004, το Δικαστήριο έκανε εν μέρει δεκτή την προσφυγή και απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αίτηση περί της διάρκειας της διαδικασίας. Δυνάμει του άρθρου 29 § 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί επί του παραδεκτού και της ουσίας.

### **ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**

4. Η προσφεύγουσα Ζωή Δρακίδου είναι Ελληνίδα υπήκοος, γεννήθηκε το 1929 και διαμένει στην Ορεστιάδα.

5. Την 28.3.1994, η προσφεύγουσα ήγειρε ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή αποζημιώσεως κατά του Ψυχιατρικού

Νοσοκομείου Αθηνών, στο οποίο εργαζόταν ως υπάλληλος καθαρισμού. Με την αγωγή αυτή, η προσφεύγουσα ζητούσε την καταβολή μισθών.

6. Την 29.11.1994, το Πρωτοδικείο Αθηνών έκανε δεκτή την αγωγή της προσφεύγουσας (απόφαση 2553/1994).

7. Την 11.9.1995, το Νοσοκομείο εφεσίβαλε την πρωτόδικη απόφαση.

8. Η έφεση συζητήθηκε την 14.1.1997. Την 6.2.1997, με μη οριστική απόφαση, το Εφετείο Αθηνών διέταξε την προσφεύγουσα όπως προσκομίσει ορισμένα έγγραφα (απόφαση 838/1997). Την 25.9.1997, το Εφετείο Αθηνών επικύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση (εφετειακή απόφαση 8049/1997).

9. Την 10.7.2000, το Νοσοκομείο κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως.

10. Την 4.9.2002, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε την προσβαλλόμενη απόφαση και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Εφετείου Αθηνών (απόφαση 1444/2002). Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε την 1.10.2002.

11. Από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι η προσφεύγουσα έχει προβεί μέχρι σήμερα σε ενέργειες ενώπιον του Εφετείου.

## **ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟ**

### **Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ**

12. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι λόγω της διάρκειας της διαδικασίας παραβιάσθηκε η αρχή της «εύλογης προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

13. Η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη, είχε ως αφετηρία την 28η Μαρτίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως το Πρωτοδικείο Αθηνών, και έληξε την 4.9.2002, με την απόφαση 1444/2002 του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε, επομένως, οκτώ έτη και πλέον των πέντε μηνών για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

#### **A. Επί του παραδεκτού**

14. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Περαιτέρω, επισημαίνει ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου.

#### **B. Επί της ουσίας**

15. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας δεν υπήρξε υπερβολική και ότι τα επιληφθέντα της υποθέσεως δικαστήρια απεφάνθησαν εντός ευλόγων προθεσμιών.

16. Το Δικαστήριο υπομινύσει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται βάσει των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως και αφού ληφθούν υπόψη τα κριτήρια τα οποία έχει διαμορφώσει με τη νομολογία του, όπως ειδικότερα η πολυπλοκότητα της υποθέσεως, η συμπεριφορά των προσφευγόντων και των αρμοδίων αρχών, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά της Γαλλίας* [GC], n° 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

17. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως (βλ. προρρηθείσα υπόθεση *Frydlender*).

18. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή

επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση.

19. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

## **II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ**

20. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δικαία ικανοποίηση.»

### **A. Ζημία**

21. Η προσφεύγουσα ζητά 40.000 ευρώ για την ηθική βλάβη, την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

22. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση.

23. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα υπέστη αναμφίβολη ηθική βλάβη όσον αφορά το δικαίωμά της στην εκδίκαση της υποθέσεώς της εντός ευλόγου προθεσμίας. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, σύμφωνα με το άρθρο 41 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφεύγουσα 1.000 ευρώ για το λόγο αυτό, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

### **B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη**

24. Η προσφεύγουσα ζητά επίσης 5.307 ευρώ για τα έξοδα και τη

δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν προσκομίζει παραστατικό ή απόδειξη παροχής υπηρεσιών, αλλά μόνο ένα σημείωμα ανάλυσης εξόδων, δακτυλογραφημένο και υπογεγραμμένο από τους δικηγόρους της, στο οποίο αναγράφεται το ίδιο ποσό.

25. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και αδικαιολόγητο, και ότι το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί για το λόγο αυτό, δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τα 500 ευρώ.

26. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, σύμφωνα με το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι τα αιτούμενα ποσά αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά της Ελλάδος* (δικαία ικανοποίηση) [GC], n° 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων τα οποία διαθέτει και των προαναφερομένων κριτηρίων, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στην προσφεύγουσα το ποσό των 500 ευρώ για το λόγο αυτό συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

### **Γ. Τόκοι υπερημερίας**

27. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

### **ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,**

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή όσον αφορά την αίτηση περί της υπερβολικής διάρκειας της διαδικασίας.
2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.
3. *Κρίνει* ότι
  - α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στην

προσφεύγουσα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 1.000 (χίλια) ευρώ για ηθική βλάβη και 500 (πεντακόσια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποιήσεως κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως την 10.11.2005 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή]

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος